

Новак Володимир Олександрович
Новак Любов Миколаївна

**ОРНІТОФАУНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

(фауністична характеристика)

навчально-методичний посібник

Хмельницький
„МАЙБУТТЯ“
1998

Хмельницький обласний еколого-натуралістичний
центр учнівської молоді

Науковий редактор:

канд. біол. наук **Горбань Ігор Миронович**

Рецензенти: **В.В.Климчук**, директор Хмельницького
обласного еколого-натуралістичного центру учнівської
молоді.

Видання друге, доповнене і перероблене.

Методичний посібник розрахований на вчителів біології, студентів
природничих факультетів вузів, учнів загальноосвітніх
шкіл, ПТУ, технікумів та училищ,
любителів природи і
орнітологів.

© Новак В.О., Новак Л.М., 1998 рік.

ВСТУП

Поділля є одним із найцікавіших, в орнітологічному відношенні, куточків нашої держави. Тут зафіксовано близько 73 % видового складу орнітофауни України.

Багатство видового складу птахів на Хмельниччині зумовлене в першу чергу географічним положенням області. Сусідство з степовим ландшафтом на півдні, поліським на півночі, а також гірські ландшафти товтр і наддністрянщини впливають на появу в області видів, які характерні саме для цих зон. А відносна кількість великих водойм, луків і лісів сприяють успішному гніздуванню видів характерних для лісостепу.

Всього на території області за останні два століття було відмічено 292 видів птахів, з яких на сьогодні 187 гніздується, 84 зимує, 24 зустрічається лише на прольотах, 22 під час зальотів, 41 зник з фауни області, а ще для 8 видів дані досить суперечливі (позначені ⊕).

Основні причини зміни видового складу і падіння чисельності більшості видів антропогенного характеру: вирубування лісів, розорювання цілих ділянок, меліорація, застосування отрутохімікатів, полювання та інш. Із зникненням одних видів, спостерігаються нечисельні випадки появи нових, що розширюють свій ареал. Це - сірійський дятел, садова горлиця, щедрик, жовтоголова плиска, крячок великий, мартин жовтоногий та деякі інш. Чисельність їх, як правило, ще досить низька і вони потребують охорони, як і види, що занесені до Червоної книги України. З червонокнижних видів в області у різні роки відмічались: пелікан кучерявий, пелікан рожевий, чапля жовта, косар, коровайка, чорний лелека, гусарка червоноголова, лебідь скрипун, огар, чернь білоока, гоголь, крех середній, скоба, шуліка рудий, лунь польовий і степовий, змієїд, орел карлик, скигляк великий і малий, могильник, беркут, сіруватень, стерв'ятник, сип білоголовий, грип чорний, балобан, сапсан, боривітер степовий, журавель сірий і степовий, дрохва, хохітва, довгоніг, кулик сорока, кульон середній і великий, чирчик степовий, крячок великий, пугач, сова довгохвоста і бородата, сипуха, сорокопуд червоноголовий і сірий, шпак рожевий, королик червоноголовий, скеляр.

У поданих нижче таблицях відображено становище кожного виду в певний період: з 1800 по 1900, з 1901 по 1950, з 1951 по 1960, з 1961 по 1970, з 1971 по 1980, з 1981 по 1998, відповідно до темпів зміни природних ландшафтів, а відтак і орнітофауни. Назви видів наводяться згідно новозатвердженого списку українських назв птахів, а також латинська назва. Для відображення характеристик виду по періодах

використано загальноприйняті позначення для подібних публікацій у Західному відділенні Українського Орнітологічного Товариства. В останній колонці вказано номер літературного джерела, де подається цікава інформація по даному виду в області

Умовні позначення

- ? - суперечливість або відсутність даних по виду
- 0 - вид виявлений в гніздовий період, але гніздування його не встановлено
- 1 - вид виявлено на гніздуванні
- 2 - вид виявлено на гніздуванні і зимівлі(осілий)
- 3 - вид виявлено на зимівлі
- 4 - пробували зимувати окремі особини, або групи даного виду
- 5 - вид виявлено на прольоті
- 8 - відбулась помітна інвазія даного виду
- 9 - зареєстровано випадок зальоту даного виду

В колонці стоїть один, або два показники, які відображають найбільш характерні біологічні особливості виду в області

В таблицях не наведені назви ще 49 видів птахів, які відмічені на Західній Україні і не виключена можливість їх зальоту на Хмельниччину. Це такі види: гагара білодзьоба, буревісник малий, баклан малий, лебідь малий, гуска ісландська, гусарка канадська і чорна, пухівка, каменярка, савка, канюк степовий, орел степовий, бородач, кеклик, курочка-крихітка, хрустан, кречітка, коловодник ставковий, мородунка, плавунець плоскодзьобий, крем"яшник, грицик малий, мартин морський, мартин трипалій, крячок полярний, сова яструбина, сичик-горобець, дятел трипалій, щеврик гірський, тинівка альпійська, кам"янка попеляста і лиса, рудохвоста кропив"янка, селяр синій, вівчарик світлочеревий і короликовий, стінолаз, вівсянка білоголова, гірська, городня, крихітка, дібровник і жовтоброва, чечітка тундряна і гірська, смечечник, шишкар білокрилий, в"юрок сніговий, кукша.

Сучасне становище з деякими видами птахів Хмельниччини ще детально не в'яяснено і тому потребує подальшого з"ясування. Автори були б дуже вдячні, як би Ви надіслали доповнення, зауваження чи пропозиції по наведеному ними списку на адресу:

281470 Хмельницька обл., Летичівський р-н.,

с.Голосків, Новаку В.О.

Подільський клуб любителів птахів "AVES"

Видовий склад орнітофауни Хмельницької області

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		1900	1950	1960	1970	1980	1998	
1	Гагара червоновола <i>Gavia stellata</i>	5	5	5	5	5	9,5	41
2	Гагара полярна <i>Gavia immer</i>	-	9	-	-	-	-	60
3	Гагара чорновола <i>Gavia arctica</i>	5	4,5	5	5	5	4,5	101, 45
4	Норець малий <i>Podiceps ruficollis</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	45, 101
5	Норець чорноший <i>Podiceps nigricollis</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	45
6	Норець червоноший <i>Podiceps auritus</i>	5?	-	-	-	-	-	55
7	Норець сірощокий <i>Podiceps griseigena</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	41, 102
8	Норець великий <i>Podiceps cristatus</i>	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	41
9	Пелікан рожевий <i>Pelecanus onocrot.</i>		9	-	-	-	9?	101
10	Пелікан кучерявий <i>Pelecanus crispus</i>	9	-	-	-	-	-	55
11	Баклан великий <i>Phalacrocorax carbo</i>	9	9	9	-	-	9	55, 101
12	Бугай <i>Botaurus stellaris</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	94
13	Бугайчик <i>Ixobrychus minutus</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
14	Квак <i>Nycticorax nycticorax</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
15	Чапля жовта <i>Ardeola ralloides</i>	-	9	-	-	-	-	91
16	Чепура <i>Egretta alba</i>	1,5	1,5	?	?	?	0,5	101
17	Чепурка <i>Egretta garzetta</i>	-	-	-	-	9	9	94
18	Чапля сіра <i>Ardea cinerea</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	25
19	Чапля руда <i>Ardea purpurea</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	38

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
20	Косар <i>Platalea leucorodia</i>	9	9	-	-	-	?	99
21	Коровайка <i>Plegadis falcinellus</i>	?	9	-	-	-	9	101
22	Лелека білий <i>Ciconia ciconia</i>	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 4	13, 27
23	Лелека чорний <i>Ciconia nigra</i>	5	0,5	5	5	5	1,5	14,26, 57,78
24	Фламінго <i>Phoenicopterus roseus</i>	9	9	-	-	-	9	101, 104
25	Лебідь шовкун <i>Cygnus olor</i>	9	5	5	5	0,4	1,4	43
26	Лебідь скрипун <i>Cygnus cygnus</i>	5	9	-	-	4,5	?	45
27	Гуска сіра <i>Anser anser</i>	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 4	63
28	Гуска білолоба мал. <i>Anser erythrorus</i>	5	5	5	5	5	5	41
29	Гуска білолоба вел. <i>Anser albifrons</i>	5	5	5	5	5	5	41
30	Гуменник <i>Anser fabalis</i>	5	5	5	5	5	5	41
31	Гуска біла <i>Chen caerulescens</i>	-	-	-	9	-	9?	54
32	Гусарка червоновол. <i>Rufibrenta ruficollis</i>	-	9?	-	-	-	-	99
33	Огар <i>Tadorna ferruginea</i>	9	9?	-	-	-	-	55
34	Галагаз <i>Tadorna tadorna</i>	12,5	9	-	-	-	-	55
35	Крижень <i>Anas platyrhynchos</i>	1, 4	1, 4	1, 5	1, 4	1, 4	1, 3	37
36	Чирка більша <i>Anas querguedula</i>	1, 5	1, 4	1, 5	1, 5	1, 4	1, 4	39
37	Нерозень <i>Anas strepera</i>	1, 5	1, 5	1, 5	5	5	1?, 5	63
38	Свищ <i>Anas penelope</i>	5	5	5	5	5	0,5	63

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
39	Шилохвіст <i>Anas acuta</i>	1,5	5	1,5	5	5	5	41, 63
40	Чирка менша <i>Anas crecca</i>	1, 5	1, 5	1, 5	5	1, 4	1, 4	39
41	Широконіска <i>Anas platyrhynchos</i>	1,5	5	1,5	5	5	1,5	41, 55
42	Чернь червонодзьоб <i>Netta rufina</i>	9	-	-	-	-	-	55
43	Попелюх <i>Aythya ferina</i>	1, 5	5	1?, 5	1?, 5	1, 4	1, 4	41, 45
44	Чернь білоока <i>Aythya nyroca</i>	1, 5	1, 5	1?, 5	1?, 5	1, 4	1, 5	41, 55
45	Чернь чубата <i>Aythya fuligula</i>	5	5	5	5	5	1,5	41, 63
46	Чернь морська <i>Aythya marila</i>	5	9?	5	5	5	1,4	63
47	Головня <i>Melanitta fusca</i>	4,5	4,5	9	?	?	9	63, 94
48	Чернявка <i>Melanitta nigra</i>	9?	-	-	-	-	-	55
49	Морянка <i>Clangula hyemalis</i>	9?	9	9	-	-	-	101
50	Гоголь <i>Viscerhala clangula</i>	5	4,5	5	5	5	5	101
51	Крех малий <i>Mergus albellus</i>	5	4,5	5	5	5	5	41
52	Крех середній <i>Mergus serrator</i>	5	5	5	5	5	4,5	63
53	Крех великий <i>Mergus merganser</i>	5	4,5	5	5	5	5	101
54	Скоба <i>Pandion haliaetus</i>	0,5	0,5	5	5	5	0,5	53, 120
55	Осоїд <i>Pernis apivorus</i>	1, 5	0, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1?, 5	53
56	Шуліка рудий <i>Milvus milvus</i>	1,5	0,5	?	?	?	0?	49,53, 120
57	Шуліка чорний <i>Milvus migrans</i>	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	53

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
58	Сіруватень <i>Haliaeetus albicila</i>	2	2	9?	?	?	4,9	51,74, 120
59	Яструб великий <i>Accipiter gentilis</i>	2	2	2	2	2	2	53
60	Яструб малий <i>Accipiter nisus</i>	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	68
61	Зимняк <i>Buteo lagopus</i>	3	3	3	3	3	3	101
62	Канюк звичайний <i>Buteo buteo</i>	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4	53
63	Орел- карлик <i>Hieraaetus pennatus</i>	1,5	1,5	5	5	1,5	1,5	50,53, 120
64	Скигляр великий <i>Aquila clanga</i>	?	9	?	?	?	9?	101
65	Скигляр малий <i>Aquila pomarina</i>	1,5	1,5	5	5	5	1,5	53,122
66	Могильник <i>Aquila heliaca</i>	9	9	?	?	?	?	99
67	Беркут <i>Aquila chrysaetos</i>	1	9	9	9	9	9	48,101, 120
68	Стерв'ятник <i>Neophron percnopterus</i>	12,5	9	?	-	-	-	101
69	Грип чорний <i>Aegypius monachus</i>	9	9?	-	-	-	-	80
70	Сип білоголовий <i>Gyps fulvus</i>	1,5	9?	-	-	-	-	101
71	Лунь польовий <i>Circus cyaneus</i>	1,5	1,5	12, 5	12, 5	12, 5	1,4	53,120
72	Лунь степовий <i>Circus macrourus</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	12, 5	101
73	Лунь лучний <i>Circus pygargus</i>	1,5	12, 5	1,5	1,5	1,5	12, 5	101, 120
74	Лунь очеретяний <i>Circus aeruginosus</i>	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	53,120
75	Змієїд <i>Circus gallicus</i>	0,5	0,5	5	5	5	0,5	53, 120
76	Боривітер степовий <i>Falco naumanni</i>	1,5	1,5	12, 5	12, 5	12, 5	12, 5	53

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
77	Боривітер звичайн. <i>Falco tinnunculus</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	53
78	Підсоколик малий <i>Falco calumbarius</i>	9,3	9,3	3	3	3	3	53
79	Кібчик <i>Falco vespertinus</i>	1,5	1,5	12, 5	12, 5	12, 5	1,5	101, 120
80	Чеглик <i>Falco subbuteo</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	53
81	Балобан <i>Falco cherrug</i>	1,5	1,5	5?	5?	5?	12,5	53,120
82	Кречет <i>Falco rusticolus</i>	-	-	-	-	-	9?	
83	Сокіл мандрівний <i>Falco peregrinus</i>	?	9	-	-	-	9	101, 120
84	Куріпка сіра <i>Perdix perdix</i>	2	2	2	2	2	2	100, 101
85	Перепілка <i>Coturnix coturnix</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
86	Фазан звичайний <i>Phasianus colchicus</i>	1,3	1,3	?	?	?	2	99
87	Глухар <i>Tetrao uragalis</i>	2	2	-	-	-	-	58, 105
88	Тетерук <i>Lirurus tetrix</i>	2	2	2	2	2	2	10,100, 105
89	Орябок <i>Tetrastes bonasia</i>	2	2	2	2	2	2	95, 101, 105
90	Деркач <i>Crex crex</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	41, 55, 106
91	Погонич <i>Porzana porzana</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
92	Курочка мала <i>Porzana parva</i>	?	9	1,5	?	?	1,5	101
93	Пастушок <i>Rallus aquaticus</i>	5	1,5	1,5	?	?	1,5	101
94	Курочка водяна <i>Gallinula chloropus</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	41, 45
95	Лиска <i>Fulica atra</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	38, 41

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
96	Журавель сирій <i>Grus grus</i>	1, 5	1, 5	5	5	5	1, 5	23,101, 105
97	Журавель степовий <i>Anthropoides virgo</i>	0,5	9?	-	-	-	-	10, 99
98	Дрохва <i>Otis tarda</i>	1,3	1,4	?	-	-	-	101
99	Хохітва <i>Tetrax tetrax</i>	1,5	1,5	?	-	-	-	101
100	Сивка морська <i>Pluvialis squatarola</i>	9	9	9	?	?	?	101
101	Сивка звичайна <i>Pluvialis apricaria</i>	5	5	5	?	?	5	101
102	Пісочник великий <i>Charadrius hiaticula</i>	5?	?	5	?	9	?	98
103	Пісочник малий <i>Charadrius dubius</i>	1, 5	1, 5	1, 5	5	5	1, 5	101
104	Чайка <i>Vanellus vanellus</i>	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 4	1, 4	40
105	Чоботар <i>Recurvirostra avosetta</i>	9	9	?	?	?	9	101
106	Довгоніг <i>Himantopus himantopus</i>	?	?	?	?	?	9	
107	Кулик сорока <i>Haematopus ostralegus</i>	?	9	?	?	?	9	101
108	Коловодник лісовий <i>Tringa ochropus</i>	?	5	5	?	5	0,5	95
109	Коловодник болотяний <i>Tringa glareola</i>	?	1,5	5	5	5	5	41
110	Коловодник великий <i>Tringa nebularia</i>	1,5	1,5	5	?	5	0,5	62,101
111	Коловодник звичайний <i>Tringa totanus</i>	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	101
112	Коловодник чорний <i>Tringa erythropus</i>	5	5	5	5	5	5	41

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
113	Коловодник набережний <i>Actitis hypoleucos</i>	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	101
114	Плавунець круглодзьобий <i>Phalaropus lobatus</i>	5	-	-	-	9	9	98
115	Задирак <i>Philomachus pugnax</i>	1, 5	1, 5	1, 5	5	5	0,5	101
116	Побережник малий <i>Calidris minuta</i>	?	?	5	?	5	5	98
117	Побережник Темінків <i>Calidris temminckii</i>	?	5	5	?	?	5	101
118	Побережник чорногрудий <i>Calidris alpina</i>	?	5	5	5	5	5	101
119	Побережник червоногрудий <i>Calidris ferruginea</i>	?	9	5	?	?	5	101
120	Баранчик малий <i>Limnocyptes minimus</i>	5	5	5	?	?	5	101
121	Баранчик великий <i>Gallinago media</i>	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	41
122	Баранчик крехтун <i>Gallinago gallinago</i>	1, 5	1, 4	1, 5	1, 5	1, 5	1, 4	40
123	Слуква <i>Scolopax rusticola</i>	1,5	0,5	5	5	1,5	5	95, 101
124	Кульон великий <i>Numenius arquata</i>	5	0,5	5	5	5	4,5	17, 93
125	Кульон середній <i>Numenius phaeopus</i>	17,5	?	?	?	?	9	55, 75
126	Грицик великий <i>Limosa limosa</i>	1, 5	1, 5	5	5	1, 5	1, 5	93
127	Чирчик степовий <i>Glareola nordmanni</i>	?	9	-	-	-	-	99
128	Поморник середній <i>Stercorarius pomarinus</i>	-	9	-	-	-	-	99
129	Мартин сивий <i>Larus canus</i>	9	5	5	5	5	5	99

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
130	Марин сріблястий <i>Larus argentatus</i>	?	9	9	?	?	0,4, 5	101
131	Мартин жовтоногий <i>Larus cachinnans</i>	?	?	?	?	?	1,5	76
132	Мартин чорнокрилий <i>Larus fuscus</i>	?	9	9	?	?	4,5	101
133	Мартин звичайний <i>Larus ridibundus</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	22, 45
134	Мартин малий <i>Larus minutus</i>	?	9	9	?	?	0,5	101
135	Крячок білощокий <i>Chlidonias hybrida</i>	1,5	0,5	9	5	5	1,5	16, 101
136	Крячок білокрилий <i>Chlidonias leucopterus</i>	1,5	?	1,5	?	?	1,5	101
137	Крячок чорний <i>Chlidonias niger</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	32
138	Крячок річковий <i>Sterna hirundo</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	32
139	Крячок малий <i>Sterna albifrons</i>	1,5	?	5	?	?	0,5	101
140	Крячок великий <i>Hydroprogne caspia</i>	-	-	-	-	-	9	76
141	Люрик <i>Alle alle</i>	-	-	-	-	-	9	36
142	Голуб сизий <i>Columba livia</i>	2	2	2	2	2	2	101
143	Синяк <i>Columba oenas</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	101
144	Припутень <i>Columba palumbus</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	44
145	Горлиця звичайна <i>Streptopelia turtur</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
146	Горлиця садова <i>Streptopelia decaocto</i>	-	-	1,5	1,5	2	2	92
147	Саджа <i>Syrhaptes paradoxus</i>	?	9	-	-	-	-	101
148	Зозуля звичайна <i>Cuculus canorus</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
149	Сипуха <i>Tyto alba</i>	?	2	2	?	?	2	101
150	Пугач <i>Bubo bubo</i>	2	2	2	?	2	2	52, 101
151	Сич хатній <i>Athene noctua</i>	?	2	2	2	2	2	101
152	Сова сіра <i>Strix aluco</i>	?	2	2	2	2	2	96
153	Сова довгохвоста <i>Strix uralensis</i>	?	9	-	-	-	9	101
154	Сова бородата <i>Strix nebulosa</i>	-	-	-	-	-	9	
155	Сова вухата <i>Asio otus</i>	?	2	2	2	2	2	96
156	Сова болотяна <i>Asio flammeus</i>	1,3	1,3	2,5	2,5	2,5	2,5	101
157	Совка <i>Otus scops</i>	1	0	1?	?	0?	1?	99
158	Дрімлюга <i>Caprimulgus europaeus</i>	1,5	1,5	1,5	?	?	1,5	101
159	Серпокрилець чорний <i>Arus arus</i>	-	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
160	Рибалочка <i>Alcedo atthis</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	101
161	Бджолоїдка <i>Merops apiaster</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	95
162	Ракша <i>Coracias garrulus</i>	?	1,5	1,5	?	1,5	1, 5	101
163	Одуд <i>Upupa epops</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
164	Крутиголовка <i>Jyns forquilla</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
165	Дятел чорний <i>Dryocopus martius</i>	2	?	3	?	?	?	101
166	Жовна зелена <i>Picus viridis</i>	2	2	2	2	2	2	101
167	Жовна сіва <i>Picus canus</i>	?	2	2	2	2	2	101

№	В И Д	1800 - 1900	1901 - 1950	1951 - 1960	1960 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1998	Літ.
168	Дятел звичайний <i>Dendrocopos major</i>	?	2	2	2	2	2	101
169	Дятел білоспиний <i>Dendrocopos leucotos</i>	2	2	2	2	2	2	99
170	Дятел середній <i>Dendrocopos medius</i>	?	2	2	2	2	2	101
171	Дятел сирійський <i>Dendrocopos syriacus</i>	-	-	2	2	2	2	76
172	Дятел малий <i>Dendrocopos minor</i>	?	2	2	2	2	2	101
173	Жайворон. степовий <i>Melanocorypha calandra</i>	0,5	9	?	?	?	0?	99
174	Жайвор. білокрилий <i>Melanocorypha leucoptera</i>	?	9	-	-	-	-	99
175	Жайворонок чорний <i>Melanocorypha yeltoniensis</i>	9	9	?	?	?	9?	99
176	Посмітюха <i>Galerida cristata</i>	2	2	2	2	2	2,5	95
177	Жайворонок лісовий <i>Lullula arborea</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
178	Жайворонок польовий <i>Alauda arvensis</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
179	Жайворонок рогатий <i>Eremophila alpestris</i>	?	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	101
180	Ластівка берегова <i>Riparia riparia</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
181	Ластівка сільська <i>Hirundo rustica</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	12, 101
182	Ластівка міська <i>Delichon urbica</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
183	Плиска жовта <i>Motocilla flava</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
184	Плиска жовтоголова <i>Motocilla citreolla</i>	-	-	-	-	-	1,5	
185	Плиска гірська <i>Motocilla cinerea</i>	0,5	?	-	-	-	-	99

№	В И Д	1800 - 1900	1901 - 1950	1951 - 1960	1960 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1998	Літ.
186	Плиска біла <i>Motocilla alba</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
187	Щеврик польовий <i>Anthus campestris</i>	1,5	5	1,5	1,5	1,5	1?, 5	101
188	Щеврик лісовий <i>Anthus trivialis</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
189	Щеврик лучний <i>Anthus pratensis</i>	?	5	5	5	5	0,5	101
190	Щеврик червоногрудий <i>Anthus cervinus</i>	?	9,5	?	?	?	?	101
191	Сорокопуд терновий <i>Lanius collurio</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
192	Сорокопуд чорнолобий <i>Lanius minor</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
193	Сорокопуд сирій <i>Lanius excubitor</i>	?	3	3	3	3	0,3	101
194	Сорокопуд червоноголовий <i>Lanius senator</i>	0,9	?	-	-	-	-	101
195	Намелюшка <i>Bombucilla garrulus</i>	?	3	3	3	3	3	101
196	Рінник <i>Cinclus cinclus</i>	9	1	?	?	?	?	101
197	Волове очко <i>Troglodytes troglodytes</i>	?	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	101
198	Тинівка лісова <i>Prunella modularis</i>	?	5	5	5	5	1?,4	101
199	Вільшанка <i>Erithacus rubecula</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	101
200	Соловейко східний <i>Luscinia luscinia</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
201	Соловейко захід. <i>Luscinia megarhynchos</i>	1,5	0,5	1?,5	?	?	?	101
202	Синьошийка <i>Luscinia svecica</i>	?	5	1,5	?	?	1,5	101
203	Горихвістка чорна <i>Phoenicurus ochruros</i>	?	?	1,5	1,5	1,5	1,5	68

№	В И Д	1800 - 1900	1901 - 1950	1951 - 1960	1960 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1998	Літ.
204	Горихвістка звич. <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
205	Трав'янка лучна <i>Saxicola rubetra</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
206	Трав'янка чорноголова <i>Saxicola torquata</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
207	Кам'янка звичайна <i>Oenanthe oenanthe</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
208	Скеляр <i>Monticola saxatilis</i>	0,5	1,5	0,5	?	1,5	?	101
209	Кіс <i>Turdus merula</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	101
210	Дрізд гірський <i>Turdus torquatus</i>	?	9	-	-	-	-	99
211	Чикотень <i>Turdus pilaris</i>	?	1,3	1,5	2,5	2,5	2,5	101
212	Дрізд білобровий <i>Turdus iliacus</i>	?	5	5	5	5	1,5	72
213	Дрізд співочий <i>Turdus philomelos</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	7
214	Дрізд-омелюх <i>Turdus viscivorus</i>	?	5	5	5	5	5	101
215	Синиця вусата <i>Parus biarmicus</i>	1,3	0,3	?	?	?	3	101
216	Кобилочка солов'їна <i>Locustella luscinioides</i>	1,5	?	1,5	1,5	1,5	1,5	98
217	Кобилочка річкова <i>Locustella fluviatilis</i>	?	?	1,5	1,5	1,5	1,5	68
218	Кобилочка звичайна <i>Locustella naevia</i>	?	?	5	5	5	5	68
219	Очере лучна <i>Acrocephalus choenobaenus</i>	?	0,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
220	Очеретянка чагарн. <i>Acrocephalus palustris</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
221	Очеретянка став. <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	?	?	1,5	1,5	1,5	1,5	68
222	Очеретянка велика <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	94
223	Берестянка <i>Hippolais icterina</i>	0,5	0,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101

№	В И Д	1800 - 1900	1901 - 1950	1951 - 1960	1960 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1998	Літ.
224	Кропив'янка рябогруда <i>Sylvia nisoria</i>	?	0,5	1,5	1,5	1,5	1,5	99
225	Кропив'янка садова <i>Sylvia borin</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
226	Кропив'янка чорноголова <i>Sylvia atricapilla</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
227	Кропив'янка сіра <i>Sylvia communis</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
228	Кропив'янка прудка <i>Sylvia curruca</i>	1,5	?	1,5	1,5	1,5	1,5	101
229	Вівчарик весняний <i>Phylloscopus trochilus</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
230	Вівчарик ковальик <i>Phylloscopus collybita</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
231	Вівчарик жовтобровий <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101
232	Вівчарик зелений <i>Phylloscopus trochiloides</i>	-	9?	-	-	-	-	60
233	Королік жовтоголовий <i>Regulus regulus</i>	?	3	3	3	3	0,3	101
234	Королік червоноголов. <i>Regulus ignicapillus</i>	?	3	?	?	?	?	101
235	Мухоловка сіра <i>Muscicapa striata</i>	?	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	79
236	Мухоловка строката <i>Ficedula hypoleuca</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	79
237	Мухоловка білошия <i>Ficedula albicollis</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	69,79
238	Мухоловка мала <i>Ficedula parva</i>	0,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	79
239	Синиця довгохвоста <i>Aegithalos caudatus</i>	?	2	2	2	2	2	101
240	Ремез <i>Remiz pendulinus</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	101, 112

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
241	Гаїчка болотяна <i>Parus palustris</i>	2	2	2	2	2	2	101, 116
242	Гаїчка чорноголова <i>Parus montanus</i>	?	3	3	3	3	3	68
243	Синиця чорна <i>Parus ater</i>	?	3	3	3	3	1,3	73, 116
244	Синиця чубата <i>Parus cristatus</i>	1,3	0,3	3	3	3	3	99
245	Синиця велика <i>Parus major</i>	2	2	2	2	2	2	69, 117
246	Синиця блакитна <i>Parus caeruleus</i>	2	2	2	2	2	2	69, 116
247	Смовзик <i>Sitta europaea</i>	2	2	2	2	2	2	101
248	Підкоришник звичайний <i>Certhia familiaris</i>	2	2	2	2	2	2	101
249	Вівсянка сіра <i>Emberiza calandra</i>	?	1, 4	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	101
250	Вівсянка звичайна <i>Emberiza citrinella</i>	2	2	2	2	2	2	101
251	Вівсянка садова <i>Emberiza hortulana</i>	?	?	1,5	?	?	1,5	68
252	Вівсянка очеретяна <i>Emberiza schoeniclus</i>	?	1, 4	1, 5	1, 5	1, 5	1, 4	101
253	Подорожник лапландський <i>Calcarius lapponicus</i>	?	9,3	-	-	-	-	101
254	Пуночка <i>Plectrophenax nivalis</i>	?	?	3	?	3	3	95
255	Зяблик <i>Fringilla coelebs</i>	1,5	1, 4	1, 5	1, 5	1, 5	1, 4	101, 121
256	В'юрок <i>Fringilla montifringilla</i>	3,5	3	5	5	5	3,5	101, 121
257	Щедрик <i>Serinus serinus</i>	-	-	-	?	1,5	1,5	68
258	Зеленяк <i>Chloris chloris</i>	?	2	2,5	2,5	2,5	2,5	101, 121

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
259	Чижик <i>Spinus spinus</i>	?	0,3	5	5	5	3,5	101, 121
260	Щиглик <i>Carduelis carduelis</i>	2	2	2	2	2	2	101, 121
261	Чечітка звичайна <i>Acanthis flammea</i>	3	3	3	3	3	3	101, 121
262	Коноплянка <i>Acanthis cannabina</i>	?	2	2,5	2	2	2,5	6,101, 121
263	Чечевиця звичайна <i>Cardoacus erythrinus</i>	9	0,5	5	?	?	1,5	101
264	Шишкар ялиновий <i>Loxia curvirostra</i>	?	9	9	?	?	9	101, 121
265	Шишкар сосновий <i>Loxia pytyopsittacus</i>	-	-	-	-	-	9?	
266	Снігур <i>Pyrhula pyrhhula</i>	3	3	3	3	3	3	101, 121
267	Костогриз <i>Scothraustes scothraustes</i>	1,5	1, 4	1, 5	1, 5	1, 5	1, 3	101, 121
268	Горобець хатній <i>Passer domesticus</i>	2	2	2	2	2	2	71
269	Горобець польовий <i>Passer montanus</i>	2	2	2	2	2	2	69
270	Шпак рожевий <i>Sturnus roseus</i>	9	9	?	-	-	-	101
271	Шпак звичайний <i>Sturnus vulgaris</i>	1,5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 4	69
272	Вивільга <i>Oriolus oriolus</i>	1,5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	1, 5	101
273	Сійка <i>Garullus glandarius</i>	2	2	2	2	2	2,8	101
274	Сорока <i>Pica pica</i>	2	2	2	2	2	2	101
275	Горіхівка <i>Nucifraga caryocatactes</i>	9	8	?	?	?	?	101
276	Галка <i>Corvus monedula</i>	2	2	2	2	2	2	101

№	В И Д	1800	1901	1951	1960	1971	1981	Літ.
		- 1900	- 1950	- 1960	- 1970	- 1980	- 1998	
277	Гайворон <i>Corvus frugilegus</i>	2	2	2	2	2	2	88
278	Гава <i>Corvus cornix</i>	2	2	2	2	2	2	101
279	Крук <i>Corvus corax</i>	2	2	2	2	2	2	59
ДОДАТОК								
280	Гусарка білощока <i>Branta leucopsis</i>	-	-	-	-	-	9	108
281	Реготун чорноголовий <i>Larus ichthyaetus</i>	-	-	-	-	-	9	
282	Сова біла <i>Nyctea scandiaca</i>	?	9?	-	-	-	9	
283	Очеретянка прудка <i>Acrocephalus paludicola</i>	?	17,5	?	?	?	?	124
284	Червона куріпка ⊖ <i>Perdix rufa</i>	2?	-	-	-	-	-	100
285	Кам"яна куріпка зах. ⊖ <i>Alectoris rufa</i>	2?	-	-	-	-	-	100
286	Куріпка біла ⊖ <i>Lagopus lagopus</i>	9?	-	-	-	-	-	
287	Лежень ⊖ <i>Burhinus oedicnemus</i>	9?	-	-	-	-	-	55
288	Мартин полярний ⊖ <i>Larus glaucoides</i>	?	9?	-	-	-	-	60
289	Побережник білий ⊖ <i>Calidris alba</i>	-	-	-	-	-	9?	68
290	Побережник ісландський ⊖ <i>Calidris canutus</i>	-	-	-	-	9?	9?	
291	Побережник жовтогруд. ⊖ <i>Limicola falcinellus</i>	-	-	-	-	9?	9?	68
292	Поморник короткохв. <i>Stercorarius parasiticus</i>	?	9	-	-	-	-	8

ПОШИРЕННЯ ЧЕРВОНОКНИЖНИХ ВИДІВ НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ

У повідомленні враховані дані отримані протягом останніх 20 років.

Пелікан рожевий (*Pelecanus onocrotalus*). Заліт: Деражнянський р-н.

Коровайка (*Plegadis falcinellus*). Заліт: Летичівський р-н.

Лелека чорний (*Ciconia nigra*). Гніздування: Ізяславський, Шепетівський, Полонський, Летичівський, Чемеровецький?, Славутський р-ни. Проліт: вся територія області.

Гоголь (*Bucephala clangula*). Проліт: Летичівський, Старокостянтинівський, Старосинявський р-ни.

Скопа (*Pandion haliaetus*). Гніздовий період: Городоцький р-н. Проліт: Деражнянський, Летичівський, Старосинявський, Старокостянтинівський, Вінковецький р-ни.

Шуліка рудий (*Milvus milvus*). Гніздовий період: Летичівський р-н.

Лунь польовий (*Circus cianeus*). Гніздовий період: Летичівський, Старосинявський, Городоцький, Хмельницький р-ни. Зимівля: Летичівський, Деражнянський, Волочиський, Старосинявський р-ни.

Лунь степовий (*Circus macrourus*). Проліт: Летичівський, Чемеровецький р-ни.

Змієїд (*Circaetus gallicus*) Проліт: Летичівський, Старокостянтинівський, Деражнянський р-ни. Гніздовий період: Ізяславський, Шепетівський р-ни.

Орел карлик (*Hieraartus pennatus*). Гніздування: Летичівський р-н.

Скигльак (*Aquila pomarina*). Гніздування: Летичівський, Деражнянський, Городоцький, Чемеровецький, Хмельницький р-ни.

Беркут (*Aquila chrysaetos*). Проліт: Летичівський, Кам"янець-Подільський р-ни.

Сіруватень (*Haliaeetus albicila*). Зимівля і проліт: Летичівський р-н.

Балобан (*Falco cherrug*). Проліт: Летичівський р-н.

Сапсан (*F. peregrinus*). Проліт: Летичівський р-н.

Журавель сірий (*Grus grus*). Проліт: вся територія області. Гніздування: Полонський та Шепетівський р-ни.

Довгоніг (*Himantopus himantopus*). Заліт: Летичівський р-н.

Кулик сорока (*Haematopus ostralegus*). Проліт: Летичівський, Кам"янець-Подільський р-ни.

Кульон великий (*Numenius arquata*). Проліт: Летичівський р-н.

Кульон середній (*Numenius phaeopus*). Проліт: Летичівський р-н.

Реготун чорноголовий (*Larus ichthyaetus*). Проліт: Летичівський р-н.

Крячок великий (*Hydroprogne caspia*). Проліт: Летичівський р-н.

Сова довгохвоста (*Strix uralensis*). Заліт: Старокостянтинівський р-н.

Сова бородата (*Strix nebulosa*). Заліт: Старокостянтинівський р-н.
Сипуха (*Tyto alba*). Гніздовий період: Старокостянтинівський р-н.
Сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*). Зимівля: вся територія області.
Гніздовий період: Деражнянський р-н.

Література по орнітофауні Хмельницької області.

1. Барбот-де-марні Н.П. Отчет о поездке в Галицию, Волынь и Подолию в 1885 году. СПб, 1886.
2. Беляевский И. Итоги весны, лета и осени 1926 года Шепетовский округ \Укр. мисливець та рибалка. -1927. -№2. -с. 60-61.
3. Богданова М. Сорокопуть русской фауны и их сородичи. СПб., 1881
4. Боголепов В. Птицы Каменецкого уезда \Подольской губернии. \Предварительное сообщение \Зап.об-ва Подольских естествоиспытателей и любителей природы. 1913. т.2, с.135-140.
5. Боголепов В. Материалы по орнитологии Каменецкого уезда Подольской губернии. \Зап.об-ва Подольских естествоиспытателей и любителей природы. 1915. т.3, с.9-50.
6. Бокотей А.А. Особенности гнездования коноплянки на Хмельниччине под влиянием значного антропогенного пресу \Орнітофауна західних областей України та проблеми її охорони. Луцьк, 1990, с.12-13.
7. Бокотей А.А. К биологии певчего дрозда на Западной Украине \Мат.10-й ВОК, ч.2, к.1, Минск, 1991, с.67-68.
8. Бурчак-Абрамович М.О. До орнітофауни Північного Поділля \Зб.пр. музею зоології. -1935. -№14. -С.137-141.
9. Воїнственський М.А. Птахи. К., 1984 - 300с.
10. Воїнственський М.А., Кістяківський О.Б. Визначник птахів УРСР. К. 1952.
11. Габер Н.А. Белый аист как элемент культурного ландшафта \Охрана и воспроизводство птиц пригородных лесов и зеленых насаждений \Львов. 1992. С.14-16.
12. Галінська І.О., Горда Н.І. Чисельність, розподіл та деякі аспекти біології сільської ластівки в західних областях України \Беркут. №1, Чернівці, 1992. С.37-45.
13. Галінская И.А., Серебряков В.В., Грищенко В.И. Сезонные миграции белого аиста на Украине в 1975-1989 гг. и в 1931 \Аисты, распространение, экология, охрана. Минск, 1992. -С.45-53.
14. Головач О.Ф., Грищенко В.Н., Серебряков В.В. Современная численность, распространение и миграция черного аиста на Украине \Аисты, распространение, экология, охрана. Минск, 1990. -С.191-203.
15. Головач О.Ф., Дикий А.В. Изменение ареала дрофы на Украине за последние 100 лет \Дрофы и пути их сохранения. Сб. науч. тр. ЦНИЛ Главохоты РСФСР. М., 1986. -С.19-16.
16. Горбань И.М. О пульсации ареала белошочкой крачки \Мат. 10-й ВОК ч.2, к.1, Минск, 1991. - с.160.
17. Горбань И.М. Статус большого кроншнепа на Западе Украины \Мат.10-й ВОК. ч.2, к.1, Минск, 1991. -С.161-162.
18. Горбань И.М. Изученность и попытки оценок численности черного аиста на Украине \Аисты, распространение, экология, охрана. Минск, 1992. -С.186-194.
19. Горбань И.М. Орнітофауна западной Украины, еѐ кадастр и охрана: Автореф. дис. канд. биол. наук. -Кишинев, 1992. -47с.
20. Гринчишин Т.Ю. О гнездовании белого аиста в долине Днестра в пределах западной Украины \Аисты, распространение, экология, охрана. Минск, 1992. -С.76-78.
21. Грищенко В.М. Про статус чорного лелеки в Україні \Мат.1 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1994. -С.18-20.

22. Грищенко В.М. Шляхи та строки осінньої міграції звичайного мартина на території України \Мат.1 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1994. -С.87-89.
23. Грищенко В.Н., Серебряков В.В. К вопросу о стаинности серого журавля в период миграции на территории Украины \Журавли палеарктики, Владивосток, 1988. -С.63.
24. Грищенко В.Н., Серебряков В.В. Миграции белого аиста на Украине по данным фенологических наблюдений \Сезонные миграции птиц на территории Украины. -К., 1992. -С.258-273.
25. Грищенко В.Н., Серебряков В.В. Миграции серой цапли на Украине по данным фенологических наблюдений \Бюл. моск. о-ва испыт. природы, отд. биол., М., 1993. т.98, Вып.5, -С.33-37.
26. Грищенко В.М., Головач О.Ф., Серебряков В.В., Скільський І.В., Савчук О.В. Підсумки проведення "Року чорного лелеки" в Україні \Чорний лелека в Україні. Чернівці, 1992. -С.1-16.
27. Грищенко В.М., Серебряков В.В., Грищенко О.І. Чисельність гнізд білого лелеки у західних областях України за обліком у 1987 році \Орнітофауна зах. обл. України та проблеми її охорони. Луцьк. 1990. -С.98-100.
28. Гузія А.І. Деякі результати інвентаризації птахів природного заповідника "Медобори" і прилеглих до нього територій у гніздовий період \Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат. 6-ї наради орніт. зах. Укр., Львів-Чернівці, 1995. -С.42-43.
29. Гузія А.І. Особливості біотопічного розподілу птахів природного заповідника "Медобори" і прилеглих до нього територій \Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат. 6-ї наради орніт. зах. Укр., Львів-Чернівці, 1995. -С.39-41.
30. Гузія А.І. Птахи урочища "Скелі Франка" і його околиць \Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат. 6-ї наради орніт. зах. Укр., Львів-Чернівці, 1995. -С.47-48.
31. Гулай В.И. К популяционной экологии некоторых водоплавающих и болотных птиц Подолии \Мат.6 ВОК, м., 1974. ч.2, с.257-258.
32. Гулай В.И. Колонии крячек в верховьях Южного Буга \Колониальные гнездования околводных птиц и их охрана. М., 1975. -С.68.
33. Гулай В.И. Структура популяций и численность водоплавающих и болотных охотничьих птиц верховья Южного Буга \Вестн. зоол., 1975, №6, С.69-71.
34. Гулай В.И. Запасы водоплавающих и болотных птиц в центральной Подолии \Мат.7 ВОК, К., 1977. ч.2, с.51.
35. Гулай В.И. Экологическая характеристика водно-болотных охотничьих птиц западной лесостепи Украины: Автореф. дис. канд. биол. наук. Днепропетровск, 1980. -23с.
36. Гулай В.И. Люрик на западе Украины \Вестн. зоол., 1983. №5, с.53.
37. Гулай В.И. Экология обыкновенной кряквы в верховьях Южного Буга \Вестн. зоол., 1985, №2, С.42-46.
38. Гулай В.И. О гнездовании рыжей цапли в верховья Южного Буга \Размещение и состояние гнездовий околводных птиц на территории СССР. М., 1987. -С.65-66.
39. Гулай В.И. Экология, охрана и практическое значение чирка-свистунка в верховьях Южного Буга \Вестн. зоол., 1989, №2, С.53-56.
40. Гулай В.И. До екології розмноження чайки та бекаса у верхів'ях Південного Бугу \Орнітофауна зах. обл. Укр. та проблеми її охорони. Луцьк, 1990. С.17-18.
41. Гулай В.И. Деякі особливості сезонних міграцій водно-болотних мисливських птахів у верхів'ях Південного Бугу \Орнітофауна зах. Укр. та проблеми її охорони. Луцьк, 1990. -С.126-128.
42. Гулай В.И. Некоторые меры по оптимизации использования запасов охотничьих птиц на Подолии \Мат.10-й ВОК. Минск, 1991, ч.2, к.1, С.176-177.
43. Гулай В.И. Формування гніздової популяції лебедя шипуна на Поділлі \Мат.1 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1994. -С.26-27.
44. Гулай В.И. Новий екологічний тип припутнів на Поділлі \Мат.1 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1994. -С.53-54.
45. Гулай В.И. Зимівлі навколводних птахів на Хмельниччині \Мат.1 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1994. -С.119-120.

46. Гулай В.І. Міжбіогеоценотичні зв'язки деяких навколводних птахів та їх практичне значення на заході України // Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат.6 наради орніт. Зах.Укр., Львів-Чернівці, 1995.-С.53-56.
47. Дементьев Г.П. Полный определитель птиц СССР С.А.Бутурлина и Г.П.Дементьева. М., 1937.- т.4, 335 с.
48. Жежерин В.П. Беркут // Редкие и исчезающие растения и животные Украины.К.,1988.-С.173-174.
49. Жежерин В.П. Коршун красный // Редкие и исчезающие растения и животные Украины.К.,1988.-С.176-177.
50. Жежерин В.П. Орел-карлик // Редкие и исчезающие растения и животные Украины.К.,1988.-С.179-181.
51. Жежерин В.П. Орлан-белохвост // Редкие и исчезающие растения и животные Украины.К.,1988.-С.182-183.
52. Жежерин В.П. Филин // Редкие и исчезающие растения и животные Украины.К.,1988.-С.199-201.
53. Зубаровский В.М. Хищные птицы. т.5, вып.2, (Фауна Украины в 40 т.), К., 1977.-315 с.
54. Зубко В.Н. Белые гуси в Аскании-Новой // Охота и охот.хоз-во.-1980, №9.-С.22-23.
55. Кеслер К.Ф. Птицы голенастые и водные // Естественная история губерний Киевского учебного округа.К., Вып.4.-102 с.
56. Кістяківський О.Б. Фауна промислових птахів Полісся УРСР // 36 пр. зоол. музею, к., 1952, №25.-С.11-34.
57. Клецов М.Л. Чорний лелека у малому Поліссі // Беркут, 1993, №2.-С.45.
58. Клецов М.Л. Глухарь в Україні: распространение, состояние ресурсов и охрана // Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат.6 наради орніт. Зах.Укр., Львів-Чернівці, 1995.-С.69-70.
59. Клецов М.Л., Яцук И.М. Особенности экологии ворона в урбанизированных ландшафтах Украины // Врановые птицы в естественных и антропогенных ландшафтах. Мат.2 Всес.совещ., Липецк, 1989, ч.2.-С.137-139.
60. Ковальчук Г.І., Голубева Г.А., Скільський І.В. Каталог орнітологічної колекції Чернівецького краєзнавчого музею. Чернівці. 1991.-46 с.
61. Лебедева М.И. К изучению миграций желтой трясогуски и деревенской ласточки // Орнитология. 1968, вып. 9.-С.270-276.
62. Лесничий В.В. О гнездовании большого улита на Украине // Новое в изучении биологии и распространении куликов. М., 1980.-С.155-156.
63. Лисенко В.И. Гусеобразные. т.5, вып.3 (Фауна Украины в 40 т.), К., 1991.-206 с.
64. Ліси Хмельниччини та їх народногосподарське значення. Львів. 1974.
65. Лопарьов С.О., Фесенко Г.В., Розумовський Г.І. Гніздування колоніальних навколводних птахів у Вінницькій області // Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат.6 наради орніт. Зах.Укр., Львів-Чернівці, 1995.-С.87-89.
66. Макаренко А.Д., Полуда А.М., Фесенко Г.В. Итоги кольцевания грачей в окрестностях г.Киева // Врановые птицы в естественных и антропогенных ландшафтах. Мат.2 Всес.совещ., Липецк, 1989, ч.2.-С.87-88.
67. Марисова І.В. Мисливсько-промислові птахи північної частини Тернопільської області // Наук. зап. Кременецького пед. ін-ту. 1960, т.5.-С.72.
68. Марисова І.В., Таллош В.С. Птахи України. Польовий визначник. К., 1984.-184 с.
69. Матвеев Н.Д. О привлечении птиц-дуплогнезdnиков в пригородные леса Каменец-Подольского // Мат.1 конф. молодых орнітологів України. Чернівці, 1994.-С.132-134.
70. Новак В.О. Зустрічі чорного лелеки на заході України // Чорний лелека в Україні. Чернівці. 1992.С.20.
71. Новак В.О. Альбінізм у горобця хатнього // Беркут, 1993, №2.-С.53.
72. Новак В.О. Перше гніздування білобрового дрозда у Хмельницькій області // Беркут. 1993, том 3, вип.2.-С.88.
73. Новак В.О. До поширення чорної синиці на заході України // Беркут. 1994, том 3, вип.2.-С.147.

74. Новак В.О. Орнітологічні спостереження // Беркут. 1994, том 3, вип.2.-С.111.
75. Новак В.О. Попередній аналіз орнітофауни Летичівського району // Мат.1 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1994.-С.5-7.
76. Новак В.О. Якісний аналіз орнітофауни Хмельницької області // Мат.1 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1994.-С.4-5.
77. Новак В.О. Загибель птахів на автошляхах Поділля // Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат.6 наради орніт. Зах.Укр., Львів-Чернівці, 1995.-С.99-100.
78. Новак В.О. Чорний лелека у Хмельницькій області // Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат.6 наради орніт. Зах.Укр., Львів-Чернівці, 1995.-С.100-101.
79. Пекло А.М. Мухоловки фауни СССР. К., 1987.-178 с.
80. Портенко Л.А. Птицы Подольи (Автореф. докл.) // Труды 3 Всерос. Съезда зоол. анат. и гист. в Ленинграде. Л., 1928.-С.89.
81. Портенко Л.А. Очерк фауны птиц Подольской губернии // Бюл. моск. об-ва испыт. природы секц. биол., 1928-37, вып. 1/2.-С.92-204.
82. Прушинська О.С. Про сучасний стан лебеда шипуна на Заході України // Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат.6 наради орніт. Зах.Укр., Львів-Чернівці, 1995.-С.109-111.
83. Птицы СССР. История изучения. Гагары. Поганки. Трубноносые. М., 1982.-444 с.
84. Птицы СССР. Курообразные. Журавлеобразные. Л., 1987.-528 с.
85. Птицы СССР. Чайковые. М., 1988.-414 с.
86. Серебряков В.В., Габер Н.А. Учет белого аиста на Украине и в Молдавии в 1931 году // Аисты, распространение, экология, охрана. Минск, 1990.-С.141-146.
87. Серебряков В.В., Грищенко В.Н. Распределение и численность колоний цапель на территории Украины по данным анкетного учета 1986 года // Беркут, 1992.-С.52-56.
88. Серебряков В.В., Грищенко В.Н., Серебрякова И.В. Численность грача на территории Украинской ССР в 1984 г. по данным анкетного учета // Врановые птицы в естественных и антропогенных ландшафтах. Мат.2 Всес.совещ., Липецк, 1989, ч.2.-С.44-46.
89. Серебряков В.В., Дремлюга Г.М., Грищенко В.М. Чисельність зимуючих водоплавних птахів на Україні у 1988-1989 роках // Орнітофауна зах. обл. Укр. та проблеми її охорони. Луцьк. 1990.-С.106.
90. Серебряков В.В., Грищенко В.Н., Грищенко И.А. Динамика численности белого аиста на Украине с 1931 по 1987 год // Аисты, распространение, экология, охрана. Минск, 1991.-С.147-151.
91. Сморгжевський Л.О. Птахи. (Фауна України в 40 т.) К., 1979. т.5, вип.1.-175 с.
92. Таллош В.С. Кольчатая горлица на Украине // Экология млекопитающих и птиц. М., 1967.-С.285-291.
93. Татаринов К.А. Распространение и сезонные изменения численности куликов на западе Украины // Фауна и экология куликов. М., 1973, вып.2.-С.74-77.
94. Татаринов К.А. Фауна хребетных заходу України. Львів. 1973.-С.5-257.
95. Татаринов К.А. Фауна хребетных // Природа Хмельницької області. Львів, 1980.-С.105-115.
96. Черкащенко М.І., Кірик І.М. Екологія вухатої та сірої сов Хмельницької області УРСР // Мат.4 науч. конф. зоол. пед. ин-тов, Горький, 1970.-С.402-403.
97. Химин М.В. Каталог орнітофауни західних областей України. Орнітологічні спостереження за 1977-1988 рр., №1, Луцьк, 1989.-102 с.
98. Химин Н.В. Каталог орнітофауни західних областей України. Орнітологічні спостереження за 1989-1990 рр., №2, Луцьк, 1991.-156 с.
99. Храевич М.П. Огляд фавни птахів Поділля // Нарис фавни Поділля. ч.1, Вінниця, 1925-1926 рр.-С.34-90.
100. Храевич В.П. Недавнє минуле фавни птахів // Минуле фавни Поділля., Вінниця, 1926. -С.18-19.
101. Храевич В.П. Матеріали до орнітофавни західних округ України // Запис. Кам.-Под. наук.-дослід. катедри. т.1, 1929 р.-С.5-43.
102. Бучко В.В., Бокотей А.А., Скільський І.В., Годованец Б.И., Шидловський І.В. К екології серещекой поганки на западе Украины // Беркут. т.4, вып.1-2. 1995.-С.25-30.

103. Волове очко. Каталог орнітофауни західних областей України. Орнітологічні спостереження за 1991-1992 рр. Луцьк, 1993.-70 с.
104. Горбань І., Боровець Е. Зальоти фламінго на території західної України // Волове очко, №3, Луцьк, 1993.-С.53.
105. Гулай В.І. Поширення та чисельність деяких рідкісних та зникаючих птахів поліських регіонів Хмельницької області // Мат. конф., 7-9 квітня 1995 р. м. Ніжин, К., 1996.-С.37.
106. Гулай В.І. Багаторічна динаміка населення деркача на Поділлі // Мат. конф., 7-9 квітня 1995 р. м. Ніжин, К., 1996.-С.38.
107. Гулай В.І. Багаторічна динаміка чисельності чорноволої гагари у верхів'ях Південного Бугу // Мат. конф., 7-9 квітня 1995 р. м. Ніжин, К., 1996.-С.79-80.
108. Гулай В.І. Заліт білощокої казарки на Поділлі // Мат. конф., 7-9 квітня 1995 р. м. Ніжин, К., 1996.-С.80-81.
109. Гулай В.І., Матвеев М.Д., Новак В.О. Птахи Хмельницької області (фауністична характеристика). м. Кам'янець-Подільський, 1996.-30 с.
110. Гулай О.В. Сучасна чисельність деяких видів навколоводних птахів у верхів'ях Південного Бугу // Мат. конф., 7-9 квітня 1995 р. м. Ніжин, К., 1996.-С.21-22.
111. Гулай О.В. Масові концентрації навколоводних птахів та їх епізотичне значення в умовах центрального Поділля // Мат. конф., 7-9 квітня 1995 р. м. Ніжин, К., 1996.-С.185-187.
112. Когут І.В., Бокотей А.А. Звичайний ремез на Поліссі, Волино-Поділлі та у Прикарпатті // Мат. конф., 7-9 квітня 1995 р. м. Ніжин, К., 1996.-С.252-266.
113. Матвеев М.Д. Розподіл синиць в гніздовий період у межах міста Кам'янця-Подільського // Тези доповідей 43 звіт. наук. конф. кафедр педінституту м. Кам'янець-Подільський, 1993.-С.119-120.
114. Матвеев М.Д. Сравнительный анализ заселяемости искусственных гнездовий в нагорных дубравах лесостепной зоны Украины // Птицы бассейна Северского Донца. г. Харьков, 1994.-С.35-37.
115. Матвеев М.Д. Умови гніздування синиць у дібровах Поділля // Мат.2 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1996.-С.116-118.
116. Матвеев М.Д. Динаміка чисельності синиць у різних типах лісу на Поділлі // Мат.2 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1996.-С.119-122.
117. Матвеев М.Д. Особливості розмноження великої синиці на Поділлі // Мат.2 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1996.-С.123-126.
118. Моніторинг за популяціями білого і чорного лелек в Україні. Річний бюлетень №2. 1993.-10 с.
119. Моніторинг за популяціями білого і чорного лелек в Україні. Річний бюлетень №3. 1994.-10 с.
120. Новак В.О. Рідкісні птахи Поділля. /соколоподібні/ // Мат. конф., 7-9 квітня 1995 р. м. Ніжин, К., 1996.-С.45-47.
121. Новак В.О. Зимівля в'юркових на Поділлі // Мат.2 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1996.-С.131-135.
122. Новак В.О. До біології малого скигляка у Хмельницькій області // Мат.2 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1996.-С.135-136.
123. Новак Л.М., Мазуркова І.А. Народні назви птахів на Волино-Поділлі // Мат.2 конф. молодих орнітологів України. Чернівці, 1996.-С.136-137.
124. Червона книга України. Тваринний світ. Під ред. М.М.Щербака, К., 1994-464 с.
125. Якубовський І. Матеріали к фауне Подольской губернии // Зап. Подольского об-ва естествоисп. и любителей природы. Кам.-Подольский. 1915.
126. Belke G. Historia naturalna Kamienca-Podolskiego.-Warszawa, 1856.
127. Gluzinski I. O ptactwie dzikiem na Podolu.- Warszawa, 1859.
128. Eichwald E. Naturhistorische Skizzen von Lithaeun, Volhynien und Podolien.- Wilno, 1830.
129. Jahresbericht zum monitoring greifvogel und eulen Europas. №8, Martin-Luther-Universitat Halle/Saale, 1996. - 118 s.
130. Tyzenhauz H. Zesadu ornitologie. - Wilno, 1841.

SUMMARY

Ornithofauna Chmelnitzky region (Faunistic characteristic)

During the last 150 yeares on the territory of Chmelnitzky region were registered 292 species of birds among them 187 are breeding, 84 - wintering, 24 - are only during migrations, 22 - are influing and 41 - desappeared, and 8 - questionable of sharp species data.

The tables have such conditional designations.

? - questionable or lack of sharp species data.

0 - the species exposed in the nesting period or when nesting during the year is not proved.

1 - the species revealed in nesting.

2 - the species revealed in nesting and wintering.

3 - the species revealed in the winter period.

4 - only some species tried or some groups of the species tried to winter.

5 - the species revealed on the flight.

6 - was an intensive automa migration of the diven species.

8 - was a noticable invasion of the given species.

9 - registered a case of arrival of given species.

In the year columa opposite every species there are one or two indexes which show the most characteristic biological features of the species in a given region.

